

Fra: Halvor E. Sigurdson <hes@nho.no>
Sendt: 12. august 2024 14:11
Til: Postmottak NFD
Emne: Deres ref.: 24/2697. Høring – Forslag til forskrift om innkvarteringsberedskap.

Til: Nærings- og fiskeridepartementet

Fra: NHO

Bedriftenes bidrag

Bedriftene har en rolle i samfunnsberedskapen og vil bidra med ressurser i kriser. I de fleste tilfeller vil det være et samarbeid mellom myndigheten og bedriften. Det er forståelig at det ikke er enkelt å utforme en forskrift som er helt treffsikker. Likevel mener vi mener forskriften bør være tydeligere på enkelte punkter. Dette er nødvendig også fordi overtredelse er sanksjonert med overtredelsesgebyr og straff i loven og at loven/forskriften setter grensen for rett til kompensasjon.

"Virksomheter med bygningsmasse"

Pliktsubjekt i § 9 er "virksomheter med bygningsmasse som kan brukes til innkvartering", som inkluderer "kommersielle overnattingssteder". Eieren av bygningsmassen kan stå for driften selv, men det finnes også mange bygninger med for eksempel finansielle eiere, som ikke har noe særlig med bygningen å gjøre. Det er helt vanlig at eiendomsrett er skilt fra bruksrett, ved utleie. Leietaker kan for eksempel drive "kommersiell overnattingsvirksomhet" eller leie lokaler til bruk for egen virksomhet, med eller uten mulighet til å la andre benytte lokalene.

Av høringsnotatet ser det ut til at leietakere kan bli regnet som "virksomheter med bygningsmasse". Det bør være tydelig i forskriften hvilke virksomheter som er pliktsubjekter.

Samtidig er det en betingelse for pålegg at bygningsmasse "kan brukes til innkvartering". Hva som er innkvartering går frem av § 10 og er utdypet i høringsnotatet punkt 2.2.5.3. Dette må forstås slik at virksomheter som ikke har disse ressursene tilgjengelige, heller ikke er omfattet av forskriften. På den annen side regner høringsnotatet (på side 10) opp flere virksomhetstyper som knapt har innkvarteringsressurser utover overnattingsmulighet, og som er tenkt å være pliktsubjekt. Departementet bør gjøre innholdet i vilkåret tydeligere.

Når bygningsmasse er leid ut, vil eiers etterlevelse av plikten utgjøre kontraktbrudd overfor leietaker, som ikke vil kunne benytte lokalene. Er det leietaker som blir pålagt plikter, kan det være at leietaker misligholder overfor utleier. Leietakere kan dessuten selv ha leietakere som det vil oppstå kontraktbrudd overfor. Misligholdsbeføyelsene vil følge av kontrakten med den som leier. Vi regner med at kompensasjonsbestemmelsen i § 13 innebærer at misligholdsbeføyelser dekkes av det offentlige.

"Nødvendige innkvarteringsressurser"

Som nevnt ovenfor er det ikke helt klart om det bare er virksomheter som har innkvarteringsressurser (i tillegg til overnatting) som er pliktsubjekter. Hvis også virksomheter

uten alle disse ressursene skal være omfattet, blir det spørsmål om hvordan de skal skaffe seg de ressursene som er nødvendig for å etterleve § 10 og som er regnet opp i punkt 2.2.5.3. Noen slike ressurser vil virksomhetene allerede ha selv, andre får de levert av leverandører, mens noen ressurser må skaffes, hvis det er mulig. En privat idrettshall (som nevnt på side 10) vil normalt knapt være i stand til for eksempel å sikre beboerne næringsrik mat eller fellesarealer for sosialt samvær tilpasset kjønn og alder.

Det bør være tydelig i forskriften om tanken er at myndighetene skal pålegge "underleverandører" til innkvarteringssteder å bidra til at innkvarteringsstedet kan oppfylle forpliktelsene i § 10, eller om forventingen er at innkvarteringsstedet selv må sørge for å skaffe de ressursene det selv ikke har. Hvis det er innkvarteringsstedets ansvar, er det uklart i hvilke hjemmelen overfor underleverandører kan benyttes. Hvis det ikke er fullt ut er innkvarteringsstedets ansvar å stille alle innkvarteringsressursene til disposisjon, bør forpliktelsen i § 10 være mindre ubetinget.

Høringsnotatet skjeler mellom hva virksomhetene skal "tilby" og hva de skal "sikre". For eksempel skal seng "tilbys" beboerne, mens de skal "sikres" næringsrik mat. Det fremstår som noe tilfeldig hva ansvaret går ut på.

"Underleverandører"

Det er foreslått at "underleverandører" til innkvarteringssteder kan pålegges "å stille nødvendige innkvarteringsressurser til disposisjon".

En forståelse av "underleverandører" er at det i alle fall inkluderer innkvarteringsstedets leverandørers leverandører, og kanskje innkvarteringsstedets direkte leverandører. Med omfanget av "innkvarteringsressurser" slik det er beskrevet i høringsnotatet, inkluderer henvisningen til "underleverandører" i prinsippet alle innsatsfaktorer i for eksempel driften av et hotell, der mat og renhold er uttrykkelig regnet opp i høringsnotatet.

Annet

Opplysningsplikten i § 11 siste punktum er betinget av at "departementet krever" informasjon. Plikten etter første og annet punktum fremstår derfor som ubetinget. Det vil være mest hensiktsmessig om det går frem av forskriften hva som skal til for å utløse opplysningsplikt.

Etter næringsberedskapsloven skal det ytes kompensasjon til næringsdrivende for blant annet "økonomiske meromkostninger" og "tap". Etter forskriften § 13 første ledd skal det "kompenseres", mens annet ledd gjelder "erstatning" for "direkte tap" (som inkluderer tapte inntekter) og "merkostnader". Det er uklart hva som ligger i at tap/kostnader skal være "dokumenterte". En alminnelig bevisbyrderregel tilsier at tap/kostnader uansett må bevises/sannsynliggjøres. Det er ingen grunn til å kreve "dokumentasjon" utover dette. Det er for eksempel vanskelig å fremskaffe "dokumentasjon" for fravær av inntekter. Noen innkvarteringssteder vil dessuten ha ressurser som går utover det som kan regnes som "nøktern" etter § 10. Det er for eksempel stor forskjell mellom et førsteklasses hotell og en konferansehall.

Det må være en forutsetning for innkvarteringssteders etterlevelse av forpliktelsene at det ikke strider mot lov, forskrift eller enkeltvedtak.

Virksomhetene skal oppfylle pliktene i forskriften "ved normal organisering og kontakt med offentlige myndigheter". Det er ikke helt enkelt å forstå hvilke påbud eller forbud som ligger i dette.

Vennlig hilsen
Halvor E. Sigurdson

Fagleder næringsjuss
Tlf 9306 3694
HES@NHO.no

Næringslivets Hovedorganisasjon